

## Examenbespreking havo maatschappijwetenschappen 25 mei 2023

Het correctievoorschrift van het CvTE is bindend. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Dit verslag is slechts een weergave van de bespreking van het examen en discussie over mogelijke antwoorden.

**Aanwezig:** 28 docenten.

### Algemene opmerkingen:

- Qua lengte goed, qua teksten had het meer over de belevingswereld mogen gaan
- Politiek, media en criminaliteit zijn wat ondergesneeuwd danwel afwezig
- Omkeringen zijn leuk, positief verast. Wat creatiever dan alleen herken het kc. Fijn dat het correctievoorschrift wat meer ruimte gaf.
- Het wordt duidelijker en strakker wat we kunnen verwachten. Wel veel leerrijtjes, wat niet helemaal uitgangspunt nieuwe programma is. Wel beter nakijkbaar.
- zowel systeem- als barrièremodel bevragen is overdreven
- Aantal docenten meldt laatste vragen niet gemaakt, de meesten wel.

### Opmerkingen per vraag:

#### Opgave 1

##### Vraag 1

Een voorbeeld van een juist antwoord geeft ook ruimte om bijvoorbeeld streven naar gelijkheid goed te rekenen, zolang blijkt van een actieve en sturende rol van de overheid.

##### Vraag 2

Poortwachters is geen fase.

##### Vraag 3

Het deel over de soorten participatie is onduidelijk (derde streepje van de vraag). Het antwoordmodel gaat uit van specifieke vormen, leerlingen denken aan electoraal en niet-electoraal. Omdat ze verschillende vormen moeten noemen, maken ze een fout omdat ze electoraal niet in de tekst terugvinden. De syllabus spreekt niet van “vormen” voor de hoofdcategorieën, noch voor de specifieke activiteiten.

##### Voorleggen aan CvTE,

Cognitief kapitaal is geen term uit de syllabus, dus moet fout gerekend.

##### Vraag 4

Als leerlingen bullit 2 goed beantwoorden, kun je daar volgens het antwoordmodel een punt voor geven. Ook als leerlingen gekozen hebben voor “gesloten samenleving”.

**Tip voor CvTE:** besef dat het een examen MAW is en geen Nederlands. Als Iln niets zeggen over opgroeien, kan er geen punt gegeven. Leerlingen kunnen geen punten halen als ze wel gesloten samenleving kunnen uitleggen, maar ze noemen “opgroeien” niet.

#### Vraag 5

LIn moeten redeneren met het kc individualisering. Als ze in hun redenering collectivistisch opnemen is dat niet fout, zolang ze het kc individualisering maar toepassen. Alleen collectivistisch noemen zonder het kc toe te passen is dus fout.

#### Vraag 6

Er is draagvlak bij 2<sup>e</sup> bullit voor “recht op een huis” (r.55) maar geen huis kunnen krijgen ipv “geringe toegang tot huisvesting” op basis van het EJAB.

#### Vraag 7

LIn noemen dat er int. studenten komen, maar niet dat ze ook ergens moeten wonen. Er is draagvlak voor niet expliciet noemen dat deze studenten een woning nodig hebben, als er daarna volgt dat de komst van die studenten bijdraagt aan het studentenwoningtekort.

#### Vraag 8

Er is geen draagvlak voor het verplicht expliciet noemen van “aantal” en “de grootte” bij de variabelen.

Bij een foute hypothese kun je bij de variabelen art. 5 toepassen: “Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.”

#### Vraag 9

Er is draagvlak voor echtscheidingen/meer studenten die op kamers gaan wonen als verandering, maar wel aangeven waarom dat leidt tot tekort aan woningen. Het aantal scheidingen stijgt volgens het CBS tot 1984. Een redenering op basis van individualisering die leidt tot meer eenpersoonshuishoudens kan ook.

### **Opgave 2**

#### Vraag 10

Kan “stress ervaren” bij bolletje 2, past dat binnen het ejab? Men vindt dat niet onlogisch. “Leg uit wat het betekent” in de vraag is voor leerlingen onduidelijk.

#### Vraag 11

Verwarrend als begrippen niet of onvoldoende uitgelegd zijn in de syllabus. Groep en Opting/Dropping out.

Voorkom gebruik van het woord socializen, zeker in de context van socialiseren in een havo examen.

In de syllabus wordt niet gesproken over kenmerken van een groep, leerlingen moeten dit destilleren uit het kc groepsvorming. Verzoek aan het CvTE is om in de toekomst alleen te vragen naar 'kenmerken' van een begrip als in de syllabus ook kenmerken van dat begrip genoemd zijn

#### Vraag 12

Culturele hulpbronnen is fout. Alleen status en aanzien is niet genoeg, ze moeten e symbolische functie expliciet noemen

Bij de eerste bullit hoeft een lIn niet het begrip symbolische hulpbronnen te noemen, als de info die de lIn kiest maar laat zien dat er een ongelijke verdeling van symbolische hulpbronnen is.

Bij de tweede bullit moet wel symbolische hulpbronnen (met voorbeeld) worden genoemd voor een punt.

### Vraag 13

Geen

### Vraag 14

Geen

### Vraag 15

Leuke vraag, leerlingen denken echter te ingewikkeld.

De leerlingen zeggen dat de affectieve bindingen er zijn, maar niet dat die voortkomen uit een inclusieve cultuur. Bij bullet 1 is het antwoordmodel heel gesloten, en in de vraag is het veel opener gesteld. Aanpassing op het antwoordmodel waarbij de mogelijkheid wordt geschapen daar een punt voor toe te kennen. De oorzaak-gevolg redenering in de vraag is anders dan in het antwoordmodel. In de vraag is sprake van de invloed van een inclusieve cultuur (=oorzaak) op de sociale cohesie (=gevolg), terwijl bullet 1 van het ejaab aangeeft dat de leerling moeten redeneren dat een inclusieve cultuur (= oorzaak) leidt tot affectieve bindingen (= gevolg).

De gevoelens voor elkaar zijn ook te beperkt in deze bullet, dat kunnen ook gevoelens voor de organisatie zijn

### **Voorleggen aan CvTE**

Het CvTE wordt gevraagd een aanpassing op het antwoordmodel te geven waarbij ook een punt gegeven kan worden als leerlingen de oorzaak-gevolgredenering uit de vraag hanteren.

### Vraag 16

Geen opmerkingen

## **Opgave 3**

### Vraag 17

Vorm van het antwoordmodel wijkt af van vorige keren.

**Vraag aan CvTE** is aan te geven waarom de ene keer een concept gekoppeld wordt aan een stuk tekst en de andere keer twee onderdelen van een concept gekoppeld moeten worden aan twee stukken tekst. In dit examen bijv. vraag 17, 18. Kan dit voor leerlingen in de vraag duidelijk aangegeven worden, wat er van ze verwacht wordt?

Dus dit is geen vraag om het examen aan te passen, maar een vraag voor een uitleg in M&P of op de website van de NVLM.

### Vraag 18

Idem

### Vraag 19

Waarom gebruikt men in de vraagstelling informatiebron en niet gewoon het onderzoek (want daar gaat het hier om)?

Geen draagvlak voor: steekproef komt niet overeen met de populatie. Het gaat over de bron, niet over het onderzoek zelf. A1 gaat over informatiebronnen niet A3

Tweede bolletje, daar past elke vorm van representativiteit (windmolenhoogte enz.)

In de vraag gaat het om representativiteit van een informatiebron, maar die informatiebron is hier een onderzoek.

Dus het is heel verwarrend. Er zijn al 3 soorten representativiteit, en er lopen er hier dan twee door elkaar.

### Voorleggen aan CvTE

Kan de 1<sup>e</sup> bullet van de EJAB ruimer geformuleerd worden, waarin ook de omschrijving van representativiteit van een onderzoek goed gekeurd kan worden

#### Vraag 20

Er is draagvlak voor synoniem van naam van de fase maar: moet duidelijk zijn welke fase bedoelt is.

#### Vraag 21

Geen opmerkingen

#### Vraag 22

Geen opmerkingen

**Einde**